

Adéu a un creador versàtil i compromès

Mirador

D. Sam Abrams



La biblioteca interior

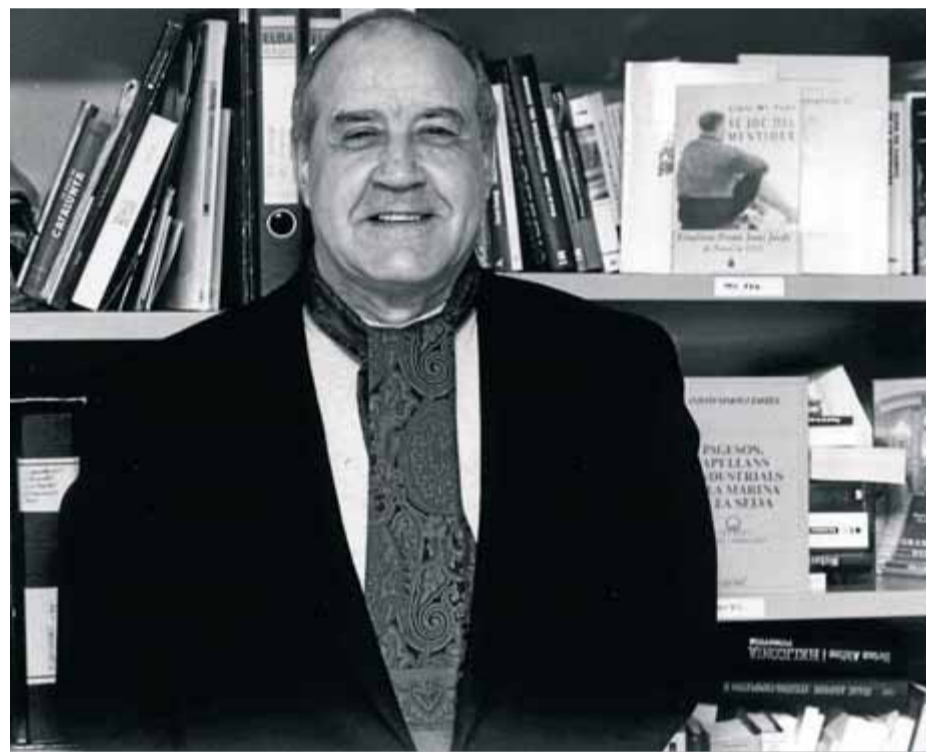
L'èxit clamorós de la novel·la *Pa negra*, després d'una arrencada més aviat lenta, i l'autèntic boom posterior de la versió cinematogràfica han contribuït força a distorsionar el perfil real de l'escriptor Emili Teixidor. Una prova irrefutable del que acabo de dir és el fet que molts espectadors no tenien els referents literaris per situar-se correctament davant de la pel·lícula, perquè no es van adonar de la presència dels elements que procedien de dues obres anteriors de l'autor osonenc, *El Llibre de les mosques* i *Retrat d'un assassí d'ocells*.

Si la cultura catalana no tingués un problema gravíssim a l'hora de gestionar el seu immens patrimoni literari, ara, a l'hora del traspàs de Teixidor, tindriem una idea molt més precisa del llegat que ens deixa el gran autor. Sabríem que era un narrador de raça, que s'hi va posar tard, però va tenir temps de deixar-nos una obra closa, coherent, unitària, profunda i commovedora. Sabríem que va deixar una trentena de llibres per als lectors més joves, sense cap rastre de condescendència, infantilisme, oportunisme o demagògia. Sabríem que era un excel·lent guionista i que les seves col·laboracions a la ràdio, la televisió i la premsa van dignificar el periodisme.

Sabríem que era un defensor a ultrança de l'alt valor de la lectura intel·ligent i emocionada, que ens serveix com a eina indispensable per conèixer la realitat i construir-nos com a persones. Sabríem que era un vitalista exigent i arriscat, que exercia el do de la sinceritat i l'autenticitat a la manera dels grecs antics, apostant-hi fort, fins a incomodar persones,

grups i institucions. Sabríem que la llengua catalana ha sofert una pèrdua. Sabríem que la memòria d'aquest país ha sofert una pèrdua. Sabríem que l'art i la cultura han sofert una pèrdua.

Però, ens queda la seva obra, en la qual va deixar inscrita l'essència de la seva existència, allò que ell, en una declaració de principis estètics, tan bellament, encertadament i astutament va anomenar la seva "biblioteca interior".



L'escriptor, l'any 1994 ■ JOSEP LOSADA

Mirador

Andreu Sotorra



Aquell ocell de foc

Hi ha diverses generacions de lectors que han tingut Emili Teixidor com al seu escriptor de capçalera, potser sense ser-ne conscients. Els autors que publiquen en col·leccions per a infants i joves són més coneguts pels títols de les seves obres que no pas pel seu nom literari. Però Teixidor n'era una excepció. En col·loquis amb joves lectors en centres educatius, avui, esmentar el nom de l'Emili Teixi-

dor és com esmentar una denominació d'origen. Pels adolescents d'institut i el professorat, *Pa negra*, una novel·la sense fronteres. Pel professorat que a finals dels anys seixanta encara era lector adolescent, parlar de *L'ocell de foc* vol dir activar un xip de les lectures que deixen empremta. Per als primeríssims lectors, parlar de *La Formiga Piga* és recordar vespres d'ara mateix de lectura compartida, d'hores de biblioteca col·lectiva, de moments únics de viure en un altre món gràcies a la imaginació.

Teixidor, autor ara popular gràcies a l'èxit internacional de l'adaptació cinematogràfica de *Pa negra*, és un dels que a mitjan dècada dels seixanta va pujar al carro del grup d'autors que van reprendre la normalització d'una literatura rigorosa i de qualitat en català, sense deixar de ser formativa, i que ajudés a ser crítics els infants i joves que ell també havia tractat de primera mà com a pedagog.

Teixidor ha sabut combinar en la seva obra tant la fantasia divulgativa per als primers lectors com l'aventura històrica per als lectors adolescents, barrejats amb el mestratge de la paraula. La seva sòlida obra per a infants i joves no té res a envejar a la de qualsevol dels autors distingits amb un premi internacional Andersen, el Nobel de la literatura infantil i juvenil que els fonaments que ens deixen autors com ara Emili Teixidor han de fer que un dia sigui també possible per a la literatura catalana.

Un escriptor entranyable i de veu poderosa

El món de la cultura el reivindica com un actiu divulgador del plaer de la lectura

Redacció
BARCELONA

El món de la cultura va coincidir ahir a destacar el caràcter afable, optimista i vital d'Emili Teixidor i a reivindicar-lo com un autor poderós més enllà de l'èxit de *Pa negra*, la novel·la que va consagrar-lo. El conseller de Cultura, Ferran Mascarell, va ser un dels primers a definir-lo com un dels personatges "més entranyables" de la literatura catalana, i va subratllar la seva "extraordinària" contribució al foment i la divulgació de la lectura. "El trobarem a fal-

tar tant per la seva literatura com per la seva humanitat", va concloure. La seva editora, Ester Pujol, d'Edicions 62, va exaltar la "poderosa" i personal veu narrativa i "la joventut d'esperit" de l'escriptor, que encomanava a tothom el gust per la lectura, en especial als més joves. La productora de *Pa negra*, Isona Passola, sorpresa encara per la notícia de la mort, que l'havia deixat "profundament trista", va elogiar la capacitat de l'autor de saltar de l'àmbit local a l'universal i d'haver aconseguit que un llibre en català, *Pa negra*, triomfés fora de Catalunya.

Tot i que aquest és el títol pel qual serà més recordat, com va vaticinar la seva editora, que no va dub-



Emili Teixidor amb Joaquim Carbó -al centre de la imatge- i Josep Vallverdú -a la dreta- en una fotografia de l'any 2009 ■ FRANCESC MELCION

tar a qualificar-lo de clàssic contemporani, l'escriptor Jordi Coca va voler remarcar que darrere Emili

Teixidor "no només hi ha *Pa negra*, sinó tota una obra important i coherent construïda al llarg dels

anys", de la qual l'impacta encara sobretot *Retrat d'un assassí d'ocells*, de 1988. "Amb *Pa negra* li va

arribar el reconeixement general, però la seva grandesa és haver escrit tot el que hi ha al darrere, que el converteix en un escriptor de primeríssima fila de la literatura catalana", va dir. Coca, que coneixia personalment Teixidor i el va qualificar de "persona valenta i coherent", va afegir que aquesta continuïtat i tenacitat el diferenciaven de "la gent que busca l'èxit immediat". Josep Maria Espinàs, que ahir recordava que tot sovint coincidia amb l'escriptor en un restaurant de Sarrià que tots dos freqüentaven, va admetre que no hi tenia una relació íntima, però que en el tracte personal sempre l'havia atret el seu "esperit tranquil i optimista". ■